

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2008 • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 30 • ΕΤΟΣ 36

• Υμηττός: Εθνικός Δρυμός άμεσα! • Πυρόπληκτες περιοχές: Δεν ξεχνώ! • Πλάκα: Εντυπωσιακή ανταπόκριση των ΜΜΕ • Πλήρης σύγχυση στο ΚΑΣ • Υπουργείο Περιβάλλοντος: Το όραμα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ • Europa Nostra... Τα Όσκαρ της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Εξώφυλλο:
Ο αρχαιολογικός χώρος «Σκάρκος» Ίου
Φωτογραφία:
ΚΑ΄ ΕΚΠΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 2008-2009

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου	Ημερίδα για τη Γεωθερμία (18:00 - 21:00)	ΣΘΕΠ*
Τετάρτη 17 Σεπτεμβρίου	Συνέντευξη τύπου για τη βράβευση του αρχαιολογικού χώρου «Σκάρκος» Ίου, του ανακτόρου του Γαλέριου και για την προστασία των μνημείων	ΣΑΚ και ΣΕΠΙ*
Παρασκευή 19 Σεπτεμβρίου	Βράβευση αρχαιολογικού χώρου «Σκάρκος» Ίου από τη Euroa Nostra	ΣΑΚ
Σάββατο 20 Σεπτεμβρίου	Ημερίδα: «Τι μέλλον για την Ίο»	ΑΙΓΑΙΟ
Δευτέρα 22 Σεπτεμβρίου	Ημερίδα στην Αμοργό με θέμα: «Βιώσιμη Ανάπτυξη Αγροτικού χώρου»	ΑΙΓΑΙΟ*
Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου	Συνέντευξη Τύπου με θέμα: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ απαντά στις κακόβουλες επιθέσεις	ΣΕΠΙ
3 Οκτωβρίου	Βράβευση αρχαιολογικού χώρου με το ανάκτορο του Γαλέριου στη Θεσσαλονίκη	ΣΑΚ
Οκτώβριος	Σειρά διαλέξεων για τις εφαρμογές της Βιοκλιματικής Αρχιτεκτονικής	ΣΘΕΠ*
16-20 Οκτωβρίου	Βενετία: Τελετή ολοκλήρωσης του έργου αποκατάστασης του καμπαναριού του San Giorgio dei Greci	ΣΑΚ και ΣΕΠΙ
Τετάρτη 12 Νοεμβρίου	Διασώζοντας τα μονοπάτια της Νισύρου Συνεργασία με τον Ε.Π.Ο.Σ. Φυλής	ΣΕΠΙ και ΑΙΓΑΙΟ
20-27 Νοεμβρίου	Έκθεση φωτογραφίας με θέμα: Τα κτήρια του μοντέρνου κινήματος του Δήμου Αθηναίων	ΣΑΚ*
Πέμπτη 27 Νοεμβρίου	Ημερίδα με θέμα: Τα κτήρια του μοντέρνου κινήματος του Δήμου Αθηναίων	ΣΑΚ*
5-7 Δεκεμβρίου	Εορταγορά	ΣΕΠΙ*

ΣΘΕΠ - Συμβούλιο Θεσμικού Πλαισίου, ΣΕΠΙ - Συμβούλιο Επικοινωνίας, ΣΑΚ - Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, ΣΦΥΠ - Συμβούλιο Φυσικού Περιβάλλοντος, ΣΠΕ - Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Εκτός και αν αναγράφεται διαφορετικά, οι εκδηλώσεις λαμβάνουν χώρα στους χώρους της ΕΕ, Τριπόδων 28, Πλάκα (σταθμός μετρό Ακρόπολη). Για επιβεβαίωση ημερομηνιών καλέστε στα τηλέφωνα: 210 32 25 245 & 210 32 26 693.

Με * σημειώνονται οι εκδηλώσεις για τις οποίες ζητάμε την υποστήριξη των μελών της Ελληνικής Εταιρείας

3 Προστασία και ανάπτυξη

4 Υμηττός: Να κηρυχθεί άμεσα Εθνικός Δρυμός

Πυρόπληκτες περιοχές:
Δεν ξεχνώ!

5 Πλήρης σύγχυση στο ΚΑΣ

Η «Ευάλωτη γη» στο Τράμ και τις βιτρίνες του Ιανού και του Πατάκη

6 Βραβεύσεις

Εθνικό Χωροταξικό

7 Υπουργείο Περιβάλλοντος:

Το όραμα της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

8 Τα Ευρωπαϊκά «Όσακ»

της Πολιτιστικής Κληρονομιάς

9 Ο νέος αγώνας για την Πλάκα

1ο Φεστιβάλ Μαθητικού Ντοκιμαντέρ

10 Τι μέλλον για την Κέα

11 Μικροί φωτογράφοι στη Σκύρο!

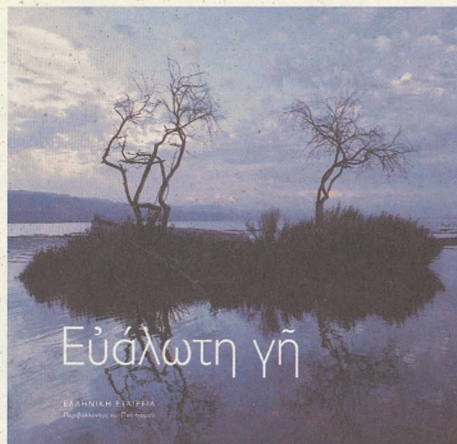
12 Χωροταξικό Τουρισμού

13 Τα νέα του ΣΑΚ

14 Καταγραφή της Αρχιτεκτονικής του Μοντέρνου Κινήματος

15 Δραστηριότητες

Ευχαριστούμε θερμά την Εθνική Τράπεζα και τον διοικητή της κ. Τάκη Αράπογλου για την γενναιόδωρη προσφορά του Μεγάλου Μελά και την αμέριστη στήριξη τους στη γιορτή για τα 35 χρόνια της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Η τελετή στο υπέροχο κτήριο με τους διακεκρμένους ομιλητές, τον παλμό των εκατοντάδων φίλων και υποστηρικτών σε μια άκρως φορτισμένη και συγκινητική ατμόσφαιρα θα μείνει σε όλους αξέχαστη.

Μην ξεχνάτε την «Ευάλωτη γη»!

Μπορείτε να την αγοράσετε στα γραφεία της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, ή σε κεντρικά βιβλιοπωλεία. Βιβλιοπαρουσιάσεις έχουν προγραμματιστεί στο Μετς και στην Κέα.

Εξαιρετικά επιτυχημένη ήταν η βιβλιοπαρουσίαση στην Τήνο (με πρωτοβουλία της Μαρίας Λιαρικού), στις 23 Αυγούστου, με περισσότερους από 500 Τηνιακούς να γεμίζουν την πλατεία στο χωριό Κώμη!

Κύριοι ομιλητές ήταν ο Κωνσταντίνος Αλαβάνος, διευθυντής του καναλιού της Βουλής και ο καθηγητής Γεώργιος Γραμματικάκης. Σκεφθείτε κι εσείς κάποιο χώρο και κάποιον ομιλητή για βιβλιοπαρουσίαση στον τόπο σας!

του Γιάννη Μιχαήλ | ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Προστασία και ανάπτυξη

Ου χαλεπόν εστί τα τοιαύτα νοήσαι
αλλά ποιήσαι μάλλον.
Το μεν γαρ λέγειν ευχής έργον εστί,
το δε συμβήναι τύχης.

Η επισκόπηση των τελευταίων περιβαλλοντικών διαλαμβανόμενων άγει στο συμπέρασμα μιας βασικής σήμερα διαφοροποίησης της παραπάνω αριστοτέλειας λογικής. Κατ' αρχήν το ποιήσαι δεν φαίνεται να προκαλεί δυσχέρειες στην πολιτική βούληση, η οποία είτε χωρεί ακάθεκτα μόνη της σε ποικίλα μέτρα και έργα, παρά τη γενική αντίθεση του νοήσαι των πολλών, είτε αναβάλλει τη δράση και απλώς καταργεί το ποιήσαι. Πλην όμως διαφοροποιείται ή καλύτερα, διαστρέφεται και το συμβήναι τύχης, εφόσον η τύχη δεν παραμένει, όπως θα ήταν εύλογο, μια αυτόνομη έννοια αλλά μεθοδεύεται και ποδηγετείται, και άσε τους άλλους να λένε τα ευχολογία τους, π.χ. για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Την πλέον πρόσφατη συνισταμένη στον πάγκοινο φιλοπεριβαλλοντικό αγώνα

αποτελεί πρωτίστως η σύζευξη του περιβάλλοντος και του πολιτισμού με την ανάπτυξη και την οικονομία. Αυτό έδειξε η επιτυχία της περσινής σειράς Διαλογικών Μαθημάτων «Περιβάλλον και Πολιτισμός» της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, η οποία βρήκε πάμπολλους μιμητές, κάτι που δείχνει την επικαιρότητα αλλά και την αναγκαιότητα του θέματος. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε όλες τις θεωρητικές και πρακτικές δραστηριότητές της η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ δεν διαχωρίζει την προστασία από την ανάπτυξη, αλλά αντίθετα τις θεωρεί αναπόσπαστες και αδιαίρετες. Επομένως προέχει για την Ελλάδα ο τόσο δύσκολος ορθολογικός εναρμονισμός ανάπτυξης και περιβάλλοντος, όπως σκοπεύεται σε πολλά κράτη, λαμβανομένης υπόψη της αλόγιστης ισπανικής αχαλίνωτης «ανάπτυξης» με τα θλιβερά αποτελέσματα και για την ισπανική γη και για την εθνική οικονομία.

Πρόσφατα ένας άλλος προβληματισμός αρχίζει να συζητείται διεθνώς. Πρόκειται για τη σύζευξη της οικονομίας με το σύγχρονο πολιτισμό, δεδομένου ότι τα τελευταία χρόνια ο πολιτισμός θεωρείται ως μοχλός ανάπτυξης των πόλεων. Σήμερα η οικονομία των πόλεων ενδυναμώνεται από την τέχνη, τα μουσεία, τη διασκέδαση, τη μόδα, τις εκδηλώσεις, τον αθλητισμό. Έτσι, τόσο στη Νέα Υόρκη όσο και στο Λονδίνο ο πολιτισμός ως οικονομική διάσταση έχει περάσει σε πρώτη θέση, υπερβαίνοντας πλέον τις χρηματικές απασχολήσεις.

Δεν χρειάζεται να τονιστεί ότι η θέση της Ελλάδας απέναντι στις νέες προκλήσεις είναι άκρως ευνοϊκή, εφόσον διαθέτει εξαιρετικό φυσικό και παραδοσιακό πλούτο, όχι μόνο στα νησιά αλλά και στις πόλεις και στα χωριά και παντού. Τι διαπίστωσε πριν από μισό αιώνα ο Νίκος Εγγονόπουλος: «Οι Έλληνες έχουν γύρω τους μια σπατάλη φύσεως και ήλιου. Γι αυτό είναι αδύνατο να περάσουν δίπλα από τη ζωή και να την περιφρονήσουν».

Επομένως το καίριο ερώτημα είναι εάν όλα αυτά θα αφεθούν στο ελληνοπρεπές «συμβήναι τύχης», αφήφώντας την ίδια τη ζωή μας.

ΥΜΗΤΤΟΣ: Να κηρυχθεί άμεσα Εθνικός Δρυμός

Καθώς οι πυρκαγιές καταστρέφουν χρόνο με τον χρόνο και τους τελευταίους πνεύμονες πρασίνου στην Αττική, ο Υμηττός είναι ό,τι απέμεινε για την ανανέωση του οξυγόνου στο λεκανοπέδιο. Είναι πλέον αναγκαία η άμεση λήψη μέτρων προστασίας του.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ σε συνεργασία με οργανώσεις πολιτών, πρότείνει τα εξής πέντε μέτρα για την άμεση σωτηρία του Υμηττού σε συνέντευξη τύπου που διοργάνωσε την Τετάρτη 9 Ιουλίου.

- > Η αλλαγή του νομοθετικού καθεστώτος Μη-προστασίας του Υμηττού. Ο Υμηττός πρέπει πλέον να κηρυχθεί επείγοντως και στο σύνολό του Εθνικός Δρυμός και να απαγορευθεί κάθε κατασκευή σε αυτόν.
- > Η δημιουργία επιτέλους Μητροπολιτικού Πάρκου στο Γουδή.
- > Να γίνεται κανονικά και να ξεκινήσει αμέσως καθαρισμός σε όλη την έκταση του Υμηττού από σκουπίδια, γυαλιά και εύφλεκτα υλικά και ξερά κλαδιά και χόρτα.

- > Είναι ανάγκη να εγκατασταθεί πλήρες σύστημα υδατοδεξαμενών και κρουινών νερού σε όλη την έκταση του.
- > Είναι ανάγκη να εφαρμοστούν όλες οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι Διεθνείς Συμβάσεις, που επιβάλουν πριν από κάθε προώθηση έργου, όπως η τεκταινόμενη επέκταση της περιφερειακής λεωφόρου, την διαβούλευση με τους πολίτες και τη λήψη της γνώμης που θα εκφράσουν, πράγμα που αποφεύγεται συστηματικά από το ΥΠΕΧΩΔΕ.

της Ειρήνης Γρατσία και της Δάφνης Μαυρογιώργου | ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜ. ΣΑΚ - ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πυρόπληκτες περιοχές: Δεν ξεχνώ!

Η πρόταση της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για την εφαρμογή ενός προγράμματος υποστήριξης του δήμου Φαλασίας, του νομού Αρκαδίας, όπου μεγάλο τμήμα του δάσους και των οικισμών του καταστράφηκε από τις πυρκαγιές στα τέλη Αυγούστου-αρχές Σεπτεμβρίου 2007, βρήκε θερμή ανταπόκριση από την Εταιρεία Coca-Cola Τρία Έψιλον και ξεκίνησε μέσα στο μήνα Ιούλιο του 2008. Το πρόγραμμα, με τη θερμή υποστήριξη του δήμου και των κατοίκων, περιλαμβάνει μια σειρά δράσεων που θα βοηθήσουν να αποκατασταθούν οι ζημιές των πυρκαγιών, θα συμβάλλουν στην πρόληψη και θα θέσουν τις βάσεις για μια αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής και ειδικά του παραδοσιακού οικισμού Λεοντάρη, όπου θα πραγματοποιηθούν κατά κύριο λόγο. Οι δράσεις

που θα χρηματοδοτηθούν με την εύγενική χορηγία της Coca-Cola Τρία Έψιλον είναι οι εξής:

- > Σύνταξη πρότυπων μελετών αποκατάστασης τριών κτηρίων που κάηκαν
- > Σύνταξη πρότυπων μελετών ανακατασκευής δύο σταυλαποθηκών με φιλικά προς το περιβάλλον υλικά
- > Σύνταξη μελέτης ανάδειξης του βυζαντινού κάστρου
- > Έκδοση εγχειριδίου με οδηγίες για την αποκατάσταση κτηρίων με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Πατρών
- > Αρχιτεκτονική αποτύπωση οικισμού με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Πατρών
- > Δωρεά έντεκα δεξαμενών νερού, χωρητικότητας 10.000 λίτρων έκαστη, για ανάγκες πυρόσβεσης ή και άρδευσης.

Οι μελέτες θα πραγματοποιηθούν από τους αρχιτέκτονες μέλη του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς κ.κ. Γιώργο Αντωνίου, Ιωσήφ Ευφραιμίδη, Πέτρο Κουφόπουλο, Σταύρο Μαμαλούκο, Ζαννή Πιττακίδη, Λιάνα Χλέπα.

Δημοσίευση

Πλήρης σύγκυση στο ΚΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 15/7/2008

Πλήρης σύγκυση

Αγαπητέ κ. Καρκαγιάννη

Το ρεπορτάζ της εφημερίδας σας για τη συνεδρίαση του ΚΑΣ, της Πέμπτης 26/6/2008, αφορώντας τη σύσταση εκτιμητικής επιτροπής για αρχαιότητες που βρέθηκαν σε δύο κτίρια της Πλάκας, έχει το πλεονέκτημα ότι αποσαφηνίζει πως η συγκεκριμένη πράξη δεν αφορά υπόθεση αρχαιοκαπηλείας, αλλά την κρατική πολιτική σε σχέση με τη νόμιμη ή παράνομη ύπαρξη λιθινών και μαρμάρινων αρχαιοτήτων εκτός μουσείων ή αποθηκών της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Όμως, πιθανότατα για τον λόγο ότι οι πληροφορίες της πληροφόρησής σας ήταν οι ίδιες συγκεκριμένες, διαπιστώσαμε πλήρη σύγκυση και υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να προκληθεί σύγκυση και στους αναγνώστες σας. Τα 92 από τα 141 αντικείμενα που αναφέρετε ήταν αποτεθειμένα από την Αρχαιολογική Υπηρεσία όχι στην οικία Καρρά, αλλά στο κτίριο της οδού Τριπόδων 28, όπου στεγάζεται η Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού. Τα αρχαία αυτά είχαν βρεθεί στις ανασκαφές που είχαν αρχίσει το 1984 κατά την αποκατάσταση του εν λόγω κτιρίου και είχαν παραμείνει στη θέση εύρεσής τους, όχι

απλώς με την άδεια, αλλά και με εντολή του τότε αρμόδιου Εφόρου της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας για να τα βλέπουν οι εισερχόμενοι στο κτίριο. Χιλιάδες μαθητές σχολείων και χιλιάδες άλλοι επισκέπτες έκτοτε έχουν θαυμάσει τον χώρο και τα αρχαία αυτά, τα οποία επισκέπτονταν επίσης κατά καιρούς σημαίνοντα μέλη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας όταν βρίσκονταν στα γραφεία της Ελληνικής Εταιρείας για συναντήσεις εργασίας, για διαλέξεις ή για αναστηλωτικά έργα και επισκευές, όπως ύστερα από τον σεισμό του 1999, αλλά και σε άλλες περιπτώσεις.

Είναι προφανώς θεμιτό να αποφεύγεται από τους υπεύθυνους δημόσιους λειτουργούς μια αλλαγή πολιτικής όσον αφορά την παραμονή μαρμάρινων και λιθινών αρχαίων στα σπίτια της Πλάκας, στον τόπο εύρεσής τους. Εκείνο που θεωρούμε αθέμιτο είναι, πρώτον, να μην ειδοποιούνται για την αλλαγή πολιτικής πριν από αστυνομικές ενέργειες οι κάτοχοι, δεύτερον να γίνονται αιφνιδιαστικές κινήσεις με ευρύτατη σπύλωση του ονόματος και πολιτών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και τρίτον, να δημιουργείται σύγκυση μεταξύ των δύο αυτών κατηγο-

ριών. Οι χώροι της Ελληνικής Εταιρείας δεν είναι κλειστοί και χιλιάδες άνθρωποι τους έχουν επισκεφθεί. Η Ελληνική Εταιρεία έχει δημοκρατικά εκλεγμένο εικοσιπενταμελές Δ.Σ., το οποίο λαμβάνει αποφάσεις διά πλειοψηφίας και απαντά η ίδια σε οποιεσδήποτε αιτιάσεις. Σημειώνεται ότι ο κ. Κ. Ι. Καρράς, ο οποίος αναφέρεται σε εν λόγω άρθρο, ήταν πρόεδρος από το 2001 μέχρι τον Απρίλιο του 2008, ενώ τα αρχαία βρέθηκαν στην Ελληνική Εταιρεία στο διάστημα μεταξύ του 1984 και 1989. Μόλις η Ελληνική Εταιρεία αντιλήφθηκε τη μεταβολή της πολιτικής του υπουργείου, για οποιονδήποτε λόγο και αν έγινε αυτή, ζήτησε η ίδια, με εξώδικο της 9 Απριλίου 2008, την παραλαβή των αντικειμένων αυτών από τους χώρους της.

Τέλος, επιστημονείται ότι και πριν από την αλλαγή πολιτικής, η Ελληνική Εταιρεία είχε ζητήσει εγγράφως από την Αρχαιολογική Υπηρεσία να καταγράψει τα αντικείμενα, κάτι που δυστυχώς, εν είχε γίνει από το 1988 μέχρι τις 9 Απριλίου 2008.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας, Αθήνα

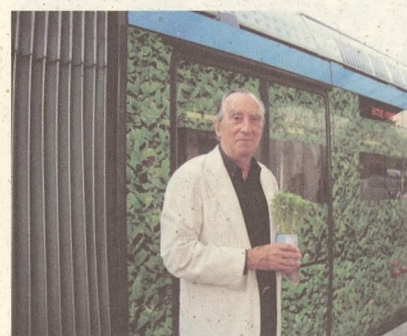
της Αναστασίας Αριτζή | ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η «Ευάλωτη γη» στο τραμ και τις βιτρίνες του Ιανού και του Πατάκη

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, το βιβλιοπωλείο του ΙΑΝΟΥ (Σταδίου 24) και των εκδόσεων ΠΑΤΑΚΗ (Ακαδημίας 65) αφιέρωσαν τις βιτρίνες τους στην νέα έκδοση της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ με τίτλο «Ευάλωτη γη». Τους ευχαριστούμε θερμά, όπως θερμά ευχαριστούμε και την κύρια Νίνα Ιωαννίδου των καταστημάτων FLERIA για τον καταπληκτικό στολισμό των δυο βιβλιοπωλείων με μικρά φυτά εμπνευσμένα από την «Ευάλωτη γη». Παράλληλα, η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ συμμετείχε και στην εκστρατεία της TRAM A.E. για την ευαισθητοποίηση του επιβατικού κοινού σε θέματα περιβάλλοντος. Στις οθόνες του τραμ προβλήθηκαν περιβαλλοντικά μηνύματα ενώ ο πρόεδρος Γιάννης Μιχαήλ και συ-

νεργάτες βρέθηκαν στο «πράσινο τραμ» στις 5 Ιουνίου ενημερώνοντας τους επιβάτες για το έργο της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Η εποχή που ζούμε είναι η πλέον κρίσιμη από περιβαλλοντικής πλευράς. Μικρά, καθημερινά πράγματα είναι αρκετά να κάνουν τη διαφορά. Με απλά βήματα, μπορούμε και πρέπει

να βοηθήσουμε το περιβάλλον. Ανακυκλώνοντας περισσότερο, αφήνοντας το αυτοκίνητό μας, κλείνοντας τα φώτα και τις συσκευές που δεν χρησιμοποιούμε... Το κλίμα αλλάζει... ας αλλάξουμε την ζωή μας. Και αυτήν την φορά ας δράσουμε στο παρά 5'. Και όχι στο και 5!

Βράβευση του Κώστα Καρρά

Για την «Ανεκτίμητη προσφορά του στον Πολιτισμό και το Περιβάλλον του Έθνους»

& Βράβευση της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ από το μεγάλο συνέδριο της ΑΧΕΠΑ

Για την ανεκτίμητη προσφορά του στον πολιτισμό και το περιβάλλον του Έθνους βραβεύθηκε την 30 Ιουνίου 2008 ο Κώστας Καρράς από το Συνέδριο της ΑΧΕΠΑ που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα.

Παράλληλα βραβεύθηκε και η Ελληνική Εταιρεία για το έργο της.

Μαζί με τον Κώστα Καρρά βραβεύθηκαν για την προσφορά τους στον πολιτισμό οι συνθέτες Βαγγέλης Παπαθανασίου και Γιάννης Μαρκόπουλος αλλά και ο Γιώργος Αλογοσκούφης για την προσφορά του στην οικονομία.

Εκ μέρους του Συνεδρίου της ΑΧΕΠΑ ο εισηγητής Κωνσταντίνος Αντωνάκης είπε μεταξύ άλλων :

«Αναφορές στον Άρχοντα του Οικουμενικού Θρόνου Κ. Καρρά: [...] αναλάβετε έργο που δεν σας εξασφαλίζει την προσωπική δικαίωση αλλά αντιθέτως σας καθιστά στόχο της σκοτεινής, αυτοκαταστροφικής πλευράς του συλλογικού Ελληνικού είναι. [...]

Και όμως εσείς επιμένετε, διότι γνωρίζετε πως οφείλετε να προσδιορίζετε όχι από τον Υποκειμενισμό σας αλλά από την αντικειμενικότητα του διαχρονικού Σας χρέους. [...]

του Κρίτωνα Αρσένη | ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ

Εθνικό Χωροταξικό: Με αναπτυξιακή λογική του '60 θα κτίσουμε την Ελλάδα του 2020;

Μετά από την πρόσφατη έγκρισή του από τη Βουλή, το Εθνικό Χωροταξικό είναι πλέον πραγματικότητα. Μας επιβάλλει την επιστροφή σε λογικές του παρελθόντος, χωρίς να απαντάει στις αναπτυξιακές ανάγκες του παρόντος, αλλά και στις τεράστιες πε-

ριβαλλοντικές προκλήσεις του μέλλοντος. Τρία όμως ζητήματα θα τα συναντήσουμε μπροστά μας.

1. Το ΥΠΕΧΩΔΕ επέμεινε στην διατήρηση της **εκτός σχεδίου δόμησης**, εμμένοντας σε ένα χωρικό πρότυπο που αντιστοιχεί σε νοσηρότητες και ανάγκες άλλων εποχών. Όμως σήμερα η κοινωνία έχει αλλάξει. Με βάση την πρόσφατη πανελλαδική δημοσκόπηση της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ σε δείγμα 2000 πολιτών το 51% υποστήριξε την άμεση απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμησης, ενώ το 32% υποστήριξε την σταδιακή.

2. Το Εθνικό Χωροταξικό θυμίζει σε πολλά σημεία του κατάλογο **μεγάλων κατασκευαστικών έργων**, αντίστοιχα με αυτά που θα ακούγαμε σε προεκλογικές συγκεντρώσεις της δεκαετίας του '60. Αυτοκινητό-

δρομοι, λιμάνια, η εκτροπή του Αχελώου, διυλιστήρια κοντά στο Δέλτα του Έβρου και άλλα κατασκευαστικά έργα συμπεριλαμβάνονται σε αυτό, χωρίς να έχουν λάβει τις περισσότερες φορές περιβαλλοντική αδειοδότηση και χωρίς να εντάσσονται σε ένα ενιαίο όραμα.

3. Την ίδια στιγμή που η Πράσινη Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συγκαταλέγει την Ελλάδα στις χώρες με τις μέγιστες επιπτώσεις τόσο αναφορικά με την μείωση υδατοπτώσεων κατά 25% όσο και την αύξηση θερμοκρασίας κατά 4° C, το Εθνικό Χωροταξικό αντιμετωπίζει την **Κλιματική Αλλαγή** και τα περιβαλλοντικά ζητήματα επιφανειακά, χωρίς να δίνει τις απαραίτητες κατευθύνσεις για την αντιμετώπισή τους και την προσαρμογή μας στις διαγραφόμενες μελλοντικές συνθήκες.

του Ιωάννη Παλαιοκρασσά | ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Υπουργείο Περιβάλλοντος

Πως το οραματίζεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Στις 28 Μαΐου στα Γραφεία της Εταιρείας μας δόθηκε συνέντευξη τύπου από τον Πρόεδρο κ. Μιχαήλ, τους Αντιπροέδρους κ. Δωροβίνη και κ. Παλαιοκρασσά και το μέλος του Δ.Σ. κ. Λάλα, για την ίδρυση ανεξάρτητου Υπουργείου Περιβάλλοντος. Μεταξύ άλλων οι τρεις ομιλητές τόνισαν τα εξής:

Το ΥΠΕΧΩΔΕ στά μάτια της ελληνικής αλλά και της διεθνούς κοινής γνώμης, συμβολίζει πια την χρεοκοπία ή την ανυπαρξία κάθε περιβαλλοντικής πολιτικής. Οι πυρκαγιές του τελευταίου καλοκαιριού, ο Ασωπός, τα λατομεία Μαρκόπουλου, είναι οι πιο απτές αποδείξεις. Στην Ελλάδα κανείς δεν ξέρει ποιος προστατεύει τι, με αποτέλεσμα να μην προστατεύεται τίποτα. Η πολεοδομική δραστηριότητα του ΥΠΕΧΩΔΕ εξαντλείται στην περιοδική νομιμοποίηση των αυθαιρέτων.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού επανέρχεται στερεότυπα τα τελευταία 3 χρόνια στην αδιαμφισβήτητη ανάγκη της συγκέντρωσης όλων των αρμοδιοτήτων της προστασίας και οργάνωσης του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος σε έναν σύγχρονο και αποτελεσματικό φορέα, με νέο πνεύμα. Αυτό που απαιτείται είναι η ουσιαστική αναδιάταξη της ελληνικής δημόσιας διοίκησης σε μια νέα μορφή, με νέους στόχους και πρωτοποριακό όραμα. Το νέο Υπουργείο Περιβάλλοντος, πρέπει να συγκεντρώνει:

Πρώτον, τις αρμοδιότητες χωροταξίας, πολεοδομίας και περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩ-

ΔΕ, της εποπτείας των πολεοδομικών γραφείων και της αστυνόμευσης εφαρμογής της κείμενης νομοθεσίας, καθώς και τις αρμοδιότητες αιγιαλού και παραλίας του Υπουργείου Οικονομικών.

Δεύτερον, τις αρμοδιότητες διαχείρισης των φυσικών πόρων (και δη των υδάτων, δασών, αλιείας, θήρας, εδαφών, επιφανειακής εξόρυξης και λατόμευσης) και των ζωνών προστασίας τους, που είναι διάσπαρτες σήμερα σε πλήθος Υπουργείων.

Τρίτον, όλες τις αρμοδιότητες προστασίας και ανάδειξης των αρχαιοτήτων και της πολιτισμικής κληρονομιάς καθώς και παραδοσιακών οικισμών και κτιρίων του Υπουργείου Πολιτισμού ή ενδεχομένων και άλλων Υπουργείων.

Το νέο Υπουργείο θα πρέπει να έχει ιδιαίτερους τομείς για:

- > Το φυσικό περιβάλλον και τις ζώνες προστασίας του.
- > Την κλιματική αλλαγή (ρύπανση και άλλες εκπομπές, εκτιμήσεις, μετρήσεις και διαχείριση σχετικών συστημάτων, αντιμετώπιση επιπτώσεων).
- > Την χωροταξία και πολεοδομία (χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός, Γ.Ο.Κ., εποπτεία πολεοδομικών γραφείων, εφαρμογή νομοθεσίας).
- > Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: τομέων, όπως ενέργεια, μεταφορές, έργων.
- > Υπολογισμός περιβαλλοντικού κόστους και οργάνωση της ένταξής του στην οικονομία και στον σχεδιασμό του χώρου. Προ-

τάσεις για «πράσινους φόρους», διόδια, άλλα κίνητρα/αντικίνητρα.

- > Πολιτισμική κληρονομιά (αρχαιολογική υπηρεσία, ανασκαφές, αρχαιολογικοί χώροι και ζώνες προστασίας, προστατευόμενα κτίρια και οικισμοί, μουσεία και άλλα σχετικά ιδρύματα).
- > Επικοινωνία, διαβούλευση, ελεύθερη πρόσβαση σε σχέδια και στοιχεία και γενικότερα εξυπηρέτηση πελατών/πολιτών (Σύμβαση Αρχαίων και σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία).

Τονίζεται ότι το νέο Υπουργείο θα είναι αυστηρά επιτελικό όργανο χάραξης πολιτικής. Η εκτελεστική / ρυθμιστική δράση του Υπουργείου θα ασκείται μέσω τρίτων όπως: Εθνικά Συμβούλια, αποκεντρωμένες, εποπτευόμενες Δημόσιες Υπηρεσίες, ανεξάρτητες Εκτελεστικές Αρχές, Ινστιτούτα, Αρχαιολογικές Σχολές και Εταιρείες, Οργανισμοί Πιστοποίησης, Κέντρα Μετρήσεων, Ελέγχου και Προτύπων, και τέλος, ιδιωτικοί οργανισμοί ή επιχειρήσεις με τις οποίες το Υπουργείο θα συμβάλλεται για την εκτέλεση συγκεκριμένου έργου (π.χ. μελέτης και έρευνας, ενημέρωσης, φύλαξης). Στα Εθνικά Συμβούλια πρέπει οπωσδήποτε να εκπροσωπούνται οι κύριοι κοινωνικοί εταίροι αλλά και το τμήμα της κοινωνίας των πολιτών, το οποίο δραστηριοποιείται στο αντικείμενο του εκάστοτε Συμβουλίου. Η πλειοψηφία της κοινωνίας των πολιτών πρέπει να προέρχεται από την ίδια. ■

της Αναστασίας Αριτζή | ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Europa Nostra

Τα ευρωπαϊκά «Όσκαρ» της πολιτιστικής κληρονομιάς!

Στον επιβλητικό καθεδρικό ναό του Durham στην Αγγλία, της πρώιμης επίο-
χής Romanesque που θεωρείται από
τους σημαντικότερους της Ευρώπης, διε-
ξήχθη φέτος η λαμπρή τελετή των ευρω-
παϊκών βραβείων πολιτιστικής κληρονομιάς
της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Europa No-
stra για τις καλύτερες δράσεις και αναστη-
λώσεις πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευ-
ρώπη. Ο ναός μετά τον εσπερινό της 12ης
Ιουνίου 2008 άνοιξε τις πόρτες του και κα-
τακλύσθηκε από επισήμους της Ευρωπαϊκής
Ένωσης και τα τιμώμενα πρόσωπα της Eu-
ropa Nostra για την συγκινητική τελετή βρά-
βευσης.

Η Ελλάδα είχε την τιμητική της. Έπειτα από
πρόταση του Αντιπροέδρου της Europa No-
stra κ. Κώστα Καρρά, που υιοθετήθηκε από
το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς
της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ και εκτιμήθηκε
από την απαιτητική κριτική επιτροπή της Eu-
ropa Nostra, ο **αρχαιολογικός χώρος στο
Σκάρκο της Ίου** με υπεύθυνη του έργου την
προϊσταμένη της ΚΑ΄ ΕΠΚΑ κα Μαρίζα Μαρ-
θάρη και αρχιτέκτονα τον κ. Χάρη Βασιλει-
άδη, διακρίθηκε με τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή
διάκριση -βραβείο που περιλαμβάνει και
χρηματικό ποσό- για την υποδειγματική στε-
ρέωση και την ανάδειξή του. Το βραβείο πα-
ρέλαβε η κα Μαρίζα Μαρθάρη, από την Πρό-
εδρο της Europa Nostra, Infanta Dona Pilar
de Borbon.

Διακρίσεις όμως απέσπασαν και άλλες προ-
τάσεις του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κλη-
ρονομιάς της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Έτσι, με-
τάλλιο πήρε **το ανακτορικό συγκρότημα του
Γαλερίου στη Θεσσαλονίκη** (υπεύθυνη έργου:

Από αριστερά η κα Λίλιαν Αχειλαρά (προϊσταμένη ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ), ο κ. Κώστας Καρράς (Αντιπρόεδρος της Europa Nostra και ιδρυ-
τής της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού), η κα Μαρίζα Μαρθάρη (προϊσταμένη ΚΑ΄ ΕΠΚΑ) και η κα
Φανή Αθανασίου (αρχιτέκτων, υπεύθυνη έργου για το ανακτορικό συγκρότημα του Γαλερίου στη Θεσσαλονίκη, ΙΣΤ΄ ΕΠΚΑ).

αρχιτέκτων Φανή Αθανασίου, συνεργάτες
αρχιτέκτονες: Βενετία Μάλαμα, Μαρία Μίζα
και Μαρία Σαραντίδου, ΙΣΤ΄ ΕΚΠΑ) για την ανα-
στήλωση και ανάδειξη του αρχαιολογικού
χώρου, ενώ θερμός έπαινος αποδόθηκε για
**την σκευοθήκη της Μονής Βατοπεδίου στο
Άγιον Όρος** (αρχιτεκτονικό γραφείο των Π.
Κουφόπουλου και Μ. Μυριανθέως-Κουφο-
πούλου) για την αποκατάσταση και επανά-
χρησή της ως μουσείο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην επιτροπή αξιο-
λόγησης συμμετέχουν διακεκριμένοι επι-
στήμονες από δεκαπέντε χώρες, ενώ από
την χώρα μας συμμετέχει η κα Φανή Μαλ-
λούχου-Tufano.

Μετά την λαμπρή τελετή απονομής των
ευρωπαϊκών βραβείων πολιτιστικής κληρο-
νομιάς Europa Nostra στο Durham, η ΕΛΛΗ-
ΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ προγραμματίζει ειδικές εκ-
δηλώσεις απονομής των διακρίσεων στην Ίο
(19 Σεπτεμβρίου 2008) και τη Θεσσαλονίκη
(2 Οκτωβρίου 2008).

Για περισσότερες πληροφορίες:

Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολι-
τισμού Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονο-
μιάς, 210 3225245, εσ. 3

Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολι-
τισμού, Παράρτημα Θεσσαλονίκης, 2310
262083

του Κρίτωνα Αρσένη | ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΙΓΑΙΟ»

Μαζική παραθεριστική κατοικία ή αειφορικές τουριστικές δραστηριότητες για την Κέα;

Τι μέλλον επιφυλάσσει για τα νησιά του Αιγαίου; Κάθε νησιωτική κοινωνία καλείται να το απαντήσει ξεχωριστά. Για το λόγο αυτό το Πρόγραμμά της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «Αειφόρο Αιγαίο» και η Τοπική μας Επιτροπή στην Κέα, μαζί με τον Δήμο του νησιού διοργάνωσαν την 1 Ιουνίου 2008, στην Κορρησία Κέας, ημερίδα για το ένα αειφόρο πρότυπο ανάπτυξης του νησιού. Στην ημερίδα μίλησαν η Ράνια Κλουτσηνιώτη, μελετητήρια Εθνικού Χωροταξικού, ο Νικηφόρος Μπαλατσινός, εκπρόσωπος ομάδας μελέτης Χωροταξικού Τουρισμού, ο Μιχάλης Σμύρης, προϊστάμενος Ανάπτυξης στην ΠΑΣΕΓΕΣ και, εκ μέρους του Προγράμματος «Αειφόρο Αιγαίο», ο Κρίτων Αρσένης. Η συζήτηση εστιάσθηκε στις αναπτυξιακές προκλήσεις για το νησί που προκύπτουν από το ακριβό Ευρώ, την υπερδόμηση, τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, αλλά και τις ευκαιρίες που διανοίγονται για την υιοθέτηση ενός αειφόρου πρότυπου ανάπτυξης. Παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές στην Κέα όπως: οι πρότυποι αγροτουριστικοί ξενώνες Κόκκινα Τρακτέρ του Κωστή Μαρούλη, και ΚΕΑ ARTISANAL, της Αγγλαίας Κρεμέζη, τα παράδοσια προϊόντα ΑΡΙΣΤΑΙΟΣ, του Ανδρέα Μουζάκη, οι Γιορτές Παραμυθιών του Δήμου Κέας και του Κέντρου Μελέτης και

Ο πύργος της Αγίας Μαρίας στην Κέα

Διάδοσης Παραμυθιών και η ανάδειξη των μονοπατιών της Κέας από τη Διεύθυνση Πολιτισμού της Νομαρχίας Κυκλάδων. Πρόκειται για την πρώτη δοκιμαστική ημερίδα μιας αλυσίδας 5 ημερίδων για την Αειφορία στα νησιά του Αιγαίου που θα οργανώσει το Πρόγραμμα «Αειφόρο Αιγαίο» μέσα στο 2008. Στη συνέχεια, με το Δήμαρχο Κέας, Νίκο Δεμένεγα, τον Κώστα και την Λυδία Καρρά, το μέλος μας Λέλια Κασσουλί-

δου και τον συνεργάτη μας Άρη Κομνηνό επισκεφθήκαμε τον αρχαίο πύργο της Αγίας Μαρίας. Ο πύργος, που δεσπόζει σε ένα μαγευτικό τοπίο με βελανιδιές και ξερολιθιές και είναι από τους ψηλότερα σωζόμενους του Αιγαίου, αντιμετωπίζει κίνδυνο άμεσης κατάρρευσης. Ο κ. Καρράς υποσχέθηκε να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να σωθεί το σημαντικό αυτό μνημείο του Αιγαίου. ■

της Μυρτώς Παππά | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΥ

Μικροί φωτογράφοι στη Σκύρο!

Επίδοξοι φωτογράφοι, μαθητές των σχολείων της Σκύρου, ηλικίας 9 έως 18 ετών, ξεχύθηκαν σε κάθε γωνία του νησιού με σκοπό να απαθανατίσουν τις σπάνιες ομορφιές, αλλά και τα σημαντικότερα προβλήματα του. Αφορμή αποτέλεσε ο Διαγωνισμός με θέμα «Τι μου αρέσει στο νησί μου και θέλω να διατηρηθεί και τι θέλω να αλλάξει», που διοργάνωσε η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Περιβάλλοντος και Πολιτισμού στα πλαίσια του προγράμματος «Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας της Σκύρου στην Αειφόρο Ανάπτυξη, με έμφαση στη οικονομική σημασία της προστασίας και αξιοποίησης του Σκυριανού Αλόγου», που πραγματοποιείται στο νησί από τον Νοέμβριο του 2007.

Αποτέλεσμα των καλύτερων φωτογραφιών των μαθητών, ήταν η Έκθεση φωτογραφίας με θέμα «Η Σκύρος μέσα από τα μάτια των παιδιών της», που πραγματοποιήθηκε από τις

Τι θέλω να διατηρηθεί

10 έως τις 20 Ιουνίου στο θέατρο του Δημοτικού Σχολείου Σκύρου. Στο χώρο της έκθεσης παρουσιάστηκαν, επίσης, και εργασίες μαθητών με θέμα «Σκυριανό Αλογάκι. Ο κρυμμένος θησαυρός της Σκύρου».

Αρνητικές εντυπώσεις προκαλούν στα παιδιά η υπερδόμηση, που απειλεί το φυσικό περιβάλλον, καθώς επίσης και η ελλιπής διαχείριση των απορριμμάτων, ενώ τα στοιχεία που θέλουν να διατηρηθούν είναι το Σκυριανό

Τι θέλω να αλλάξει

Αλογάκι, το οποίο είναι άμεσα συνδεδεμένο με την κοινωνία της Σκύρου, αλλά και τα φυσικά τοπία, μνημεία και ξωκλήσια.

Την Τρίτη 10 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε, στο Δημοτικό Σχολείο Σκύρου, εκδήλωση βράβευσης όλων των μαθητών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό.

Η δυναμική Τοπική Επιτροπή Σκύρου οργάνωσε με επιτυχία τον Αύγουστο και έκθεση φωτογραφίας για το Σκυριανό Αλογάκι. ■

Μαρτυρία της μικρής Χλόης

Η μικρή Χλόη Ποταμιάνου, 6,5 ετών, ήρθε από το εξωτερικό προκειμένου να γνωρίσει από κοντά το σκυριανό αλογάκι που υιοθέτησε. Της ζητήσαμε να μας περιγράψει την εμπειρία της. Να τι μας είπε:

Ήξερα τον Tim μόνο από φωτογραφίες και χάρηκα που ήρθα στην Ελλάδα και πήγα μαζί με τη γιαγιά μου στη Σκύρο για να γνωρίσω το αλογάκι μου. Αυτό που μου άρεσε περισσότερο είναι ότι μπορούσα να κάνω πολλά πράγματα μαζί του: να πηγαίνω βόλτες, να παίζω, να το ταΐζω... Όλα αυτά με τη βοήθεια της εκπαιδεύτριας Amanda, που μου έμαθε πως πρέπει να φροντίζω το σκυριανό μου άλογο. Ο Tim μου δίνει μεγάλη χαρά και χαίρομαι που τον έχω υιοθετήσει γιατί τώρα θα έχει όλη την φροντίδα που χρειάζεται. Στεναχωριέμαι μόνο για τα αλογάκια που είδα άρρωστα. Ελπίζω να βρεθεί σύντομα κάποιος να τα υιοθετήσει. Περιμένω να ξαναπάω στην όμορφη Σκύρο για να κάνω βόλτες με τον Tim δίπλα στην παραλία...

του Κρίτωνα Αρσένη | ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΜΕΛΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

Χωροταξικό Τουρισμού: Θερμοπύλες ή Μαραθώνας η μάχη για την αειφόρο ανάπτυξη θα δοθεί μέχρι τέλους

Η Ισπανική ακτογραμμή είναι ολοκληρωτικά καλυμμένη από νεόδημητα ιδιωτικά χωριά παραθεριστικών κατοικιών. Σε απόσταση ενός χιλιομέτρου από την ακτή, η μαζική δόμηση έχει κατακλύσει βιότοπους, αγροτική γη, ιστορικούς τόπους απειλώντας τόσο τα υδάτινα αποθέματα όσο και την ίδια την οικονομία των περιοχών αυτών. Αυτό το πρότυπο ανάπτυξης επιχειρείται να εισαχθεί στην ελληνική πραγματικότητα μέσα από το, προτεινόμενο από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Χωροταξικό του Τουρισμού, προκαλώντας ανησυχία σε μια μεγάλη μερίδα της επιστημονικής κοινότητας, στις περιβαλλοντικές οργανώσεις, καθώς και στο σύνολο των κοινωνικών και οικονομικών φορέων. Όπως δηλώνει ο Νικηφόρος Μπαλατσινός - εκπρόσωπος της ομάδας μελετητών του αρχικού σχεδίου του Χωροταξικού - «η παραθεριστική κατοικία που τόσο έντονα

προωθεί η τελική πρόταση του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι ανταγωνιστική του τουρισμού». Το Χωροταξικό του Τουρισμού αναμένεται να έρθει προς συζήτηση στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας τον Σεπτέμβριο 2008. Εκεί θα δώσουμε την τελευταία μάχη για να αλλάξουν τα κρίσιμα σημεία του χωροταξικού που αφορούν την διπλή επιδότηση (α. τετραπλάσιος συντελεστής δόμησης, β. από τον αναπτυξιακό νόμο) για την κατασκευή τερά-

στιων ιδιωτικών παραθεριστικών χωριών σε όλη την Ελλάδα. Ήδη έχουν αγοραστεί από μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες ολόκληρα τμήματα νησιών προκειμένου να μετατραπούν σε οικισμούς. Συμβάλλετε και εσείς στον αγώνα μας. Υπογράψτε για την απόσυρση του Χωροταξικού του Τουρισμού στις ιστοσελίδες μας: www.ellet.gr, www.diktioaigaiou.gr.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στο Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών

Αφιερωμένο στο περιβάλλον και τον πολιτισμό ήταν το φετινό πρόγραμμα μα εκδηλώσεων του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών, το οποίο πραγματοποιήθηκε 4-6 Ιουλίου 2008 στους Δελφούς τελώντας υπό την Αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Καρόλου Παπούλια.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ που έχει αγωνιστεί για τη διάσωση του δελφικού τοπίου συμμετείχε ενεργά. Ο Πρόεδρος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ κ. Γιάννης Μιχαήλ, οι Αντι-

πρόεδροι κκ. Βασίλης Δωροβίνης και Γιάννης Παλαιοκρασάς, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Φυσικού Περιβάλλοντος και μέλος της οργανωτικής επιτροπής του συμποσίου κ. Γεράσιμος Αράπης εκπροσώπησαν την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ στο πάνελ των ομιλητών. Μεταξύ των συνέδρων ήταν η Γενική Γραμματέας της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, κα Λούλα Κέρτσικωφ και ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, κ. Δημήτρης Καλαϊτζίδης, καθώς και συνεργάτες και μέλη της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Κοινός τόπος όλων, όπως υπογραμμίστηκε στο τέλος του συμποσίου από το Διευθυντή του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών κ. Χριστόδουλο Γιαλλουρίδη, είναι ότι πολιτισμός και περιβάλλον αποτελούν έννοιες αλληλένδετες που αποτυπώνουν τον τρόπο, τη διαδρομή και το περιεχόμενο της ανθρώπινης δράσης, με άλλα λόγια αποτυπώνουν την ίδια την ζωή και την ποιότητά της. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ θα εκδώσει προσεχώς την εξαιρετική σειρά διαλέξεων με τίτλο «Περιβάλλον και Πολιτισμός».

της Ειρήνης Γρατσιά | ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΑΚ

Καλά νέα για την αρχιτεκτονική μας κληρονομιά

Μας δίνει ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση η απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού να χαρακτηρισθούν διατηρητέα μνημεία το Σαπωνοποιείο Πατούνη στην Κέρκυρα και επτά οικίες με χαρακτηριστικά του μοντέρνου κινήματος της δεκαετίας του 1930 στην περιοχή Γκύζη. Και στις δύο περιπτώσεις το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ αγωνίστηκε για την προστασία τους. Η κήρυξη του σαπωνοποιείου και του εξοτλισμού του που λειτουργεί από τον 19ο αιώνα έως σήμερα ασταμάτητα, υπεγράφη πρόσφατα από τον Υπουργό Πολιτισμού και θα προστατεύσει ένα μοναδικό στο είδος του βιομηχανικό κτήριο. Η κήρυξη των επτά κτηρίων, αναμένεται η απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις εκείνες για να προστατευθεί αυτό το σημαντικό κομμάτι της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς, του μοντέρνου κινήματος.

Μονή Αγίου Λαυρεντίου, Πήλιο

Επίσης, ολοκληρώθηκε η μελέτη αποκατάστασης του ναού του Αγίου Νικολάου στον Οξύλιθο Εύβοιας που συντάχθηκε από τον αρχιτέκτονα, μέλος του Συμβουλίου κ. Ζαννή Πιττακίδη και την αρχιτέκτονα κ. Βιργινία Σιδεράκη με τη χρηματοδότηση του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη. Τέλος, μέσα στον μήνα Ιούνιο ξεκίνη-

σαν και οι εργασίες αποκατάστασης της βόρειας πτέρυγας κελιών της Μονής του Αγίου Λαυρεντίου στο Πήλιο με την επιστημονική επίβλεψη των αρχιτεκτόνων, μελών του Συμβουλίου κ. Σταύρου Μαμαλούκου και κ. Νατάσας Καμπόλη-Μαμαλούκου και χρηματοδότηση του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη.

της Αμιλίας Λιάσκα | ΜΕΛΟΥΣ ΣΘΕΠ

Για τα περιβαλλοντικά μας δικαιώματα: Σύμβαση του Άαρχους-Ρίγα 2008

Τον Ιούνιο 2008 έκλεισαν δέκα χρόνια από την υπογραφή της Σύμβασης για την πρόσβαση στην πληροφορία, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη αναφορικά με περιβαλλοντικά θέματα, γνωστής ως Σύμβαση του Άαρχους. Η Σύμβαση προωθήθηκε ως μια φιλόδοξη προσπάθεια προς την κατεύθυνση της περιβαλλοντικής δημοκρατίας. Η υιοθέτησή της συνιστά ένα αξιοσημείωτο βήμα στην ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου, καθώς η συμμετοχική δημοκρατία – όπως παρουσιάζεται στη Σύμβαση– συναρτάται άμεσα με τα περιβαλ-

λοντικά δικαιώματα των πολιτών.

Στις 8-12 Ιουνίου 2008 πραγματοποιήθηκε στη Ρίγα της Λετονίας η Τρίτη Συνάντηση των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης με κύριο έργο της την αναθεώρηση των επιτευγμάτων των δέκα πρώτων χρόνων και την υιοθέτηση ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για τη Σύμβαση.

Παράλληλα με τη συνάντηση αυτή και στο πλαίσιο αυτής διοργανώθηκε συνάντηση όλων των εμπλεκομένων στη Σύμβαση περιβαλλοντικών οργανώσεων European Eco-forum, υπό την αιγίδα του ΕΕΒ. Στην τελευταία αυτή συ-

νάντηση, συμμετείχαν εκ μέρους της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ο κ. Βασίλης Δωροβίνης, Αντιπρόεδρος και η κα Αιμιλία Λιάσκα, οι οποίοι ήταν και οι μόνοι Έλληνες εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων. Υπήρξε ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική συζήτηση στην οποία συμμετείχαν πολλοί εκπρόσωποι κρατών της κεντρικής και ανατολικής Ασίας. Αναλογιζόμενοι τη διαφορετικότητα των κρατών μελών με τις ξεχωριστές νοοτροπίες και τα διαφορετικά θεσμικά εργαλεία και πολιτικές, ο δρόμος προς την πλήρη εφαρμογή διαγράφεται περιπετειώδης.

της Δήμητρας Παπακωνσταντίνου | PH.D. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ, ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ ΣΤΟ ΑΡΚΑΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Μια συνεργασία για την καταγραφή της Αρχιτεκτονικής του μοντέρνου κινήματος της δεκαετίας του 1930

Στο πλαίσιο του προγράμματος του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς για την καταγραφή και την προστασία της αρχιτεκτονικής του μοντέρνου κινήματος της δεκαετίας του 1930 στην Αθήνα, έχει αρχίσει από το 2004 μια συνεργασία με το Αρκαδικό Κέντρο Ελληνικών, Μεσογειακών και Βαλκανικών Σπουδών, το οποίο με την εθελοντική εργασία των φοιτητών του επιθυμεί να συμβάλλει σε αυτή την προσπάθεια.

Το Αρκαδικό Κέντρο είναι πολιτιστικός και εκπαιδευτικός οργανισμός με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα που από το 1965 υλοποιεί με επιτυχία ακαδημαϊκά προγράμματα σπουδών για αμερικανούς φοιτητές (www.arcadiacenter.edu.gr, www.arcadia.edu/abroa). Η συνεργασία με το Συμβούλιο ξεκίνησε με αφορμή το μάθημα «Σύγχρονη Αθήνα: μια πόλη με πολλά πρόσωπα», που επιχειρεί μια αναδρομή στην ιστορία της πόλης μέσα από την ιστορία της αρχιτεκτονι-

κής της. Κάθε διάλεξη στο μάθημα αυτό συνοδεύεται από επισκέψεις σε διαφορετικά σημεία της πόλης, για τα οποία οι φοιτητές προετοιμάζουν μικρές παρουσιάσεις. Η δυνατότητα συμμετοχής των φοιτητών στο πρόγραμμα καταγραφής είναι σημαντική για τους στόχους του μαθήματος γιατί βοηθά τους φοιτητές να εξοικειωθούν με την αρχιτεκτονική της πόλης και συγχρόνως τούς δίνει την ικανοποίηση ότι βοηθούν στη διάσωση της πολιτισμικής της κληρονομιάς.

Με ιδιαίτερο ενθουσιασμό, οι φοιτητές ανέλαβαν να καταγράψουν κτήρια διαφόρων περιοχών. Συγκεκριμένα μέχρι σήμερα έχουν καταγράψει και φωτογραφίσει γύρω στα 100 κτήρια στις περιοχές του Κέντρου, της Νεάπολης, της Κυψέλης και του Παγκρατίου. Το υλικό αυτό έχει παραδοθεί στο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς. ■

της Βάσως Λυμπερίδη | ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Βράβευση μαθητών και δασκάλων στο Πήλιο

Στην πανέμορφη πλατεία του Ανήλιου στο Πήλιο οι μαθητές και οι μαθήτριες του δημοτικού σχολείου παρουσίασαν τα εμπνευσμένα απο το περιβάλλον έργα τους με ζωγραφιές, φωτογραφίες και τη βοήθεια της τεχνολογίας.

Η εκδήλωση οργανώθηκε από τη Διευθύντρια του σχολείου κ. Τζένη Μήτσιου, σε συνεργασία με το Δήμαρχο Κωνσταντίνο Λεβέντη και το Συμβούλιο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, το οποίο εκπροσωπήθηκε από τον πρόεδρό του Δημήτρη Καλαϊτζίδη.

Ακολούθησε η βράβευση των μαθητών και δασκάλων με τη χορηγία Λυμπερίδη (1000 ευρώ) που απονέμεται κάθε χρόνο στο συγκεκριμένο σχολείο για να προωθηθεί η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των παιδιών, μέσω κατάλληλα σχεδιασμένων μαθημάτων και δραστηριοτήτων.

15 Μαρτίου 2008. Τεχνολογικό Πάρκο Λαυρίου. Επίσκεψη μελών και φίλων της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Από αριστερά: ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Δημήτρης Καλαϊτζίδης, ο Νίκος Βερνίκος, ο Υφυπουργός Οικονομικών Πέτρος Δούκας, η Γενική Γραμματέας της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, Λούλα Κέρτσικωφ, ο Θεόδωρος Παπαπαύλου, η Ιωάννα Τσίγγου, το ζεύγος Ψυχογιού και η Βάσω Λυμπερίδη.

Αγγέλα Κορνηνού

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1974, αποφοίτησε από το Κολλέγιο Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές της στο Swiss Hotel Association Hotel Management School "Les Roches" της Ελβετίας, με εξειδίκευση στον ξενοδοχειακό κλάδο, όπου και εργάστηκε έως το 2005.

Έκτοτε, έχει αφοσιωθεί σε δραστηριότητες που στοχεύουν στην αντιμετώπιση καιριών ζητημάτων στις περιοχές όπου ζει με την οικογένειά της. Ως Μέλος της Ελληνικής Εταιρείας, ως Γραμματέας του Δ.Σ. του Συλλόγου Προστασίας Κηφισιάς και ως **Πρόεδρος της Τοπικής Επιτροπής Κέας**, εργάζεται για την καλύτερη ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών σε θέματα που τις απασχολούν. Πιο πρόσφατα, με την διοργάνωση της ημερίδας «Τι μέλλον για την Κέα - Το νησί απέναντι σε κρίσιμες επιλογές», και την παρουσία έγκριτων ομιλητών όπως, μεταξύ άλλων, ο Δήμαρχος Κέας, ο Ιδρυτής της Ελληνικής Εταιρείας κ. Κώστας Καρράς, δόθηκε η ευκαιρία να συζητηθούν θέματα που απασχολούν τους κατοίκους του νησιού. Με απαρχή την ημερίδα αυτή, ο στόχος παραμένει για την καλύτερη δυνατή ενημέρωση, η οποία αποτελεί και τον βασικό άξονα για να μπορέσουν οι ραγδαία αναπτυσσόμενες περιοχές όπως η Κέα να ατενίσουν το μέλλον με μεγαλύτερη γνώση και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προκλήσεων που τις περιμένουν.

Ηλίας Νέλλας

Γεννήθηκε με το ξεκίνημα του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου σε ένα ορεινό χωριό της Φθιώτιδας. Ως πρώτη αειφορική εμπειρία των παιδικών του χρόνων αναφέρει: την πρακτική των συγχωριανών του να συγκεντρώνουν ζωτροφές

για το χειμώνα από το κόψιμο κλαδιών δέντρων έχοντας χωρίσει την περιοχή σε τέσσερις διαφορετικές ζώνες και κάθε καλοκαίρι έκοβαν κλαδιά από μία μόνο ζώνη. Την επόμενη χρονιά από την άλλη ζώνη και έτσι τον πέμπτο χρόνο που ξαναγυρίζαν στην πρώτη τα δέντρα είχαν ανακτήσει αρκετούς βλαστούς ώστε το δάσος να παραμένει...αειφορικό. Αυτό, κατά τη γνώμη του, σημαίνει ότι οι άνθρωποι είχαν καταλήξει σε φιλοπεριβαλλοντικές συμπεριφορές από το γεγονός ότι είχαν μια σταθερή σχέση και εξάρτηση από τη φύση που τους έκανε να παρατηρούν τις συνέπειες των παρεμβάσεών τους και να προβαίνουν εγκαίρως στις αναγκαίες διορθωτικές δράσεις.

Εργάστηκε πέντε χρόνια στη δημόσια εκπαίδευση και στη συνέχεια επί τριάντα πέντε χρόνια στο Κολλέγιο Αθηνών ως δάσκαλος και στη συνέχεια ως ψυχολόγος έχοντας πραγματοποιήσει βασικές και μεταπτυχιακές σπουδές τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό (Πανεπιστήμιο HARVARD).

Η ενασχόλησή του με το περιβάλλον ξεκινάει το

ΠΡΟΣΩΠΑ

1973 όταν και έγινε μέλος της Ελληνικής Εταιρείας. Διετέλεσε μέλος του πρώτου Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και μαζί με το Θάνο Βερέμη και τον Αλέξη Δημαρά κατέθεσαν την πρώτη πρόταση για Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην τότε Γραμματεία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Συντονισμού. Αναζητείται ακόμη Υπουργείο Περιβάλλοντος ύστερα από 33 χρόνια!

Έκτοτε υπήρξε επί εικοσαετία περίπου μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας. Εκπροσώπησε για δώδεκα χρόνια τις ελληνικές Περιβαλλοντικές Οργανώσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΕΒ στις Βρυξέλλες, εκπροσωπεί τα τελευταία 15 χρόνια την ΕΕ στη Συνέλευση της Εταιρείας Προστασίας Πρεσπών και έχει λάβει μέρος σε πλήθος Συνεδρίων για το Περιβάλλον είτε ως εισηγητής είτε ως μέλος.

Παράλληλα, εισηγήθηκε στην ΕΕ και δημιουργήσε το 1975 το πρώτο εποπτικό υλικό για Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, το γνωστό filmstrip «Διαστημόπλοιο η Γη», το οποίο μοιράστηκε τότε σε 4 000 σχολεία πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και εξακολουθεί να διατηρεί την επικαιρότητά του. Επί τέσσερα χρόνια είχε μόνιμη περιβαλλοντική στήλη στο παιδικό περιοδικό «Το Ρόδι» με το οποίο δημιούργησε τις Ροδοπαρές για το Περιβάλλον, πολύ δραστηριες ομάδες αναγνώστών του.

Η σημαντική προσφορά του στο περιβάλλον συνεχίζεται!

Οδηγείτε οικολογικά*

ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ!
Prius! ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ - ΟΜΟΡΦΟ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ!

Η υποστήριξη της Toyota Ελλάς στο έργο της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ήδη διατρέχει το τρίτο έτος. Ξεκίνησε το 2004 όταν η Toyota Ελλάς έγινε συγχορηγός, του συνεδρίου της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «Αειφορία – Ενέργεια και Μεταφορές». Το 2005 στήριξε την έκδοση των πρακτικών του συνεδρίου.

Φέτος, η Toyota Ελλάς, στηρίζει την προσπάθεια της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ για ένα φιλικότερο αστικό περιβάλλον με επιστολή του Διευθύνοντος Συμβούλου κ. Άρη Αραβανή προσφέρεται να καταθέσει μια δωρεά €1.000 για κάθε Toyota Prius που θα αγοράσει ένα μέλος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Αν λοιπόν σκοπεύετε να προχωρήσετε σε αγορά ενός αυτοκινήτου

σύντομα, σκεφτείτε το: αν αγοράσετε το Prius, πέρα από τα οφέλη που θα εξασφαλίσετε, θα γίνετε και εσείς συγχορηγός €1000 στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ. Η προσφορά της Toyota Ελλάς καλύπτει και το άλλο υβριδικό μοντέλο της εταιρίας, το Lexus RX400h, οπότε το ποσό που θα δωρηθεί ανέρχεται σε €2.200.

Επίσης, η Toyota Ελλάς προσφέρει στα μέλη της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ τη δυνατότητα για ένα εκτεταμένο test drive –χωρίς οποι-αδήποτε δέσμευση– για να αποκτήσετε και εσείς την δική σας άποψη για το αυτοκίνητο από πρώτο χέρι.

Για περισσότερες πληροφορίες
επικοινωνήστε με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Σωματείο μη κερδοσκοπικό
Τριπόδων 28, Πλάκα, 105 58 Αθήνα
Κωδικός 2755
Τ: 210 3225245, 210 3226693
F: 210 3225240
E: elet@ellinikielatria.gr
www.ellet.gr

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εκδότης: Γιάννης Μιχαήλ
Επιμέλεια: Λυδία Καρρά
Διόρθωση κειμένων: Ηλίας Νέλλας
Υπεύθυνη έκδοσης: Νελίνα Καπετσώνη

